

Півстоліття – на педагогічній ниві

До ювілею академіка Миколи Євтуха

Микола Борисович Євтух – відомий учений у галузі педагогіки, дослідник широкого кола наукових проблем: з історії педагогіки, педагогіки вищої школи, зарубіжної педагогіки, компаративістики, соціальної педагогіки. Доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України (1999 р.), академік-секретар Відділення вищої освіти НАПН України, заслужений працівник освіти України. Майбутній академік народився 26 червня 1938 р. в смт. Зарічне Заріченського району Рівненської області в родині поліських селян. Одвічні прагнення селян до освіти і освіченості знайшли яскраве втілення у дітях сім'ї Бориса Євтуха – Миколи і Володимири. Після закінчення філологічного факультету Львівського державного університету імені І.Я. Франка (1962 р.), Микола Євтух розпочав свою педагогічну діяльність учителем української мови та літератури у школах м. Львова.

У 1969 р. вступив до аспірантури Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР, після закінчення якої з 1972 р. обіймав посади старшого наукового співробітника НДІ педагогіки УРСР, вченого секретаря Ради з координації наукових досліджень в галузі психолого-педагогічних наук. З 1978 р. – старший викладач, доцент, професор, а протягом 1989–1997 років – завідувач кафедри педагогіки і психології Київського державного педагогічного інституту іноземних мов (нині Київський національний лінгвістичний університет).

Микола Борисович має солідний творчий доробок. Він є автором понад 400 наукових та науково-методичних праць, серед яких: монографії – «Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)», «Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї видатних українських вчених, письменників і громадських діячів (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)», «Просвітницька діяльність та педагогічні погляди О.В. Духновича», «Гуманізація виховання в контексті розвитку польської педагогіки міжвоєнного періоду (1918–1939 рр.)» (у співавторстві) та ін., підручники

– «Педагогіка: теорія та історія», «Педагогіка і психологія вищої школи», «Соціальна педагогіка», «Культура взаємин», «Математичне моделювання в психологічних та соціологічних дослідженнях», навчальні посібники – «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах», «Правові основи української педагогіки: етика та соціальні норми» та ін.

М.Б. Євтух започаткував новий напрям в педагогічній науці – традиції виховання у зарубіжній народній педагогіці. Він є автором першої в Україні комп'ютерної навчально-контролюючої системи з курсу «Педагогіка», що успішно апробована і використана в практиці вітчизняних ВНЗ. Під його керівництвом сформовано наукову школу, яку представляють підготовлені ним 39 докторів та 106 кандидатів наук.

Ім'я академіка М.Б. Євтуха добре відоме не лише в Україні, а й за її межами. Він – іноземний член Російської академії освіти, академік Міжнародної слов'янської академії освіти імені Я.А. Коменського, академік Міжнародної академії наук педагогічної освіти (Москва). У 2000 р. Американський біографічний інститут визнав його «Людиною року», обрав членом інститутської наукової ради експертів-консультантів. Він є членом редакційної колегії журналу «Рідна школа».

Діяльність академіка М.Б. Євтуха поцінована урядом, академічним загалом, а також Українською православною церквою. Він нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, Почесною грамотою Російської академії освіти, медалями «А.С. Макаренка», «К.Д. Ушинський», «Святий Іштван» (Угорщина), а також орденами Святого князя Володимира III ступеня, Нестора-Літописця I–III ступенів. За вагомий внесок у розбудову України, заслуги перед українським народом та благодійну діяльність у 2012 р. М.Б. Євтух нагороджений Знаком Ордена «Святий Князь Володимир» III ступеня.

Наукові традиції примножують члени сім'ї М.Б. Євтуха. Дружина Віра Павлівна, кандидат біологічних наук, тривалий час працювала вченим секретарем Науково-дослідного інституту гематології та переливання крові Міністерства охорони здоров'я УРСР. Син Ігор після закінчення факультету міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка продовжив навчання в аспірантурі Лондонського університету.

Глибокі наукові роздуми М.Б. Євтуха над проблемами педагогіки спонукають до подальшого наукового пошуку шляхів їх розв'язання.

Друзі, колеги